

מדיניות איג ספאק

7 עקרונות עבודה להפעלת בי"ס בזמן קורונה

דו"ח מסכם של שני חוקרים מהרווארד ו-MIT המבוסס על איסוף רעיונות ממספר קבוצות עבודה של בעלי עניין: תלמידים, מורים, מנהלים, הורים, מפקחים, קובעי מדיניות ברשויות מוניציפליות ויזמי חינוך.

1. אלרכו יחסים הן ההסיוס של החינוך הריג ספרי

מפגשים בקבוצות קטנות

מפגש "מה נשמע" כל יום בצהריים. כ-10 תלמידים ומורה כלשהו מצוות בית הספר. זה "המאמן" האישי של הקבוצה. המורה מקיימת שיחה-שתיים אישיות במהלך השבוע עם כל אחד, ווטסאפים פעם-פעמיים ביום

אחזור האופ

להשאיר את המחנכת/ת משנה שעברה עם אותה הכיתה, כדי להתבסס על מערכות היחסים שכבר קיימות

כפגור "קנא אחורה"

למידה מרחוק: סימנייה קבועה בדפדפן, שמעבירה אותך לצ'אט או לחדר וידאו, שבו כל הזמן נוכח מורה להתייעצות

נחזור ספורט

פעם בשבוע מארגנים טורנירים של משחקי מחשב. נפגשים בשעה קבועה, צופים יחד בסרטון על שחקן מקצועני או קבוצה מקצוענית, או בסרטון שמלמד אסטרטגיה כלשהי במשחק, ואז משחקים יחד בקבוצות.

2. קידום שוויון

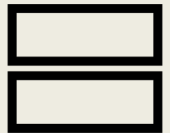
פרסונליזציה

אפשרות לבחור כמה ומתי לבוא לבית הספר: בעקבות החוויה מהשנה שעברה, חלק רוצים לבוא רק פעם פעמיים בשבוע, וחלק רוצים לבוא כל יום. תלוי במצב בבית, ברצון הילד/ה, בעבודות ההורים (רופאים, מורים...!). להקשיב, לבחון כל מקרה לגופו ולאפשר בחירה!

אקטואליה

התייחסות לאירועים אקטואליים שקרו בזמן שהיינו בבית - מקרי גזענות, אפליה וכו'. לעודד מעורבות חברתית ואזרחית.

גבנון שיווני

שילוב ילדים ממגוון משפחות בשלבי התכנון של השנה הבאה. להזמין אותם למפגשים ולהקשיב לצרכים ולהצעות שלהם, ולהציע למשל פתרונות לילדים ללא קליטת אינטרנט טובה, ילדים ששומרים על אחים קטנים וכד'. התאמה אישית לכל משפחה.

3. להגביר את אחריות הלומדים על הלמידה

אזטיקה

המחקר מראה שאם מנסים להעביר את התכנים הבית ספריים הרגילים לאונליין, יש ירידה בהישגים בעיקר בקרב תלמידים מרקע בעייתי ובקרב תלמידים מתקשים. לעומת זאת, אם עוברים ללמידה שמובלת ע"י תחומי העניין של התלמידים עצמם, יש עלייה דרמטית במוטיבציה ואפשר לראות הפקה של תוצרים ברמה גבוהה (בתחומי האומנות, תכנות, כתיבה וכד').

אזטונה

המוטיבציה גדלה כשלתלמידים יש יכולת שליטה בלמידה, לכן כדאי להרחיב את האוטונומיה של התלמידים ולאפשר בחירה מה ואיך ללמוד.

אזטונה

מומלץ לפתוח את השנה בחגיגת הלמידה שנעשתה בבית. במקום להדגיש את החומר שהפסדנו בגלל המגפה, לספר מה כן למדנו. למשל: ניהול זמן והתארגנות עצמית, שימוש בטכנולוגיה, השתתפות במפגשי זום; חלק למדו איך ללמד אחרים צעירים, חלק התחילו עבודה חדשה או השתתפו במחאות אזרחיות שונות. כל אחד מכין פוסטר או שקף להצגת משהו שלמד בחצי שנה האחרונה והוא הכי גאה בו. המורים יכולים להיעזר בזה אחר כך כדי לתכנן המשך למידה.

ביטול שנה י"ב

במקום לקיים שנת י"ב מתסכלת שבה סביר להניח שרוב השגרות המסורתיות לא יוכלו לצאת לפועל (מסיבות סיום, נשף וכד'), ולאור העלייה בצרכים חברתיים בקהילה, מכריזים על ביטול שנת י"ב. במקום זאת, כל התלמידים מתנדבים במקומות שונים:

עזרה בהוראה לשכבות צעירות בבית הספר או ביסודי

עזרה לבעלי עסקים מקומיים סיוע לרשויות מקומיות

עבודה בעסקים משפחתיים

פעם בשבוע נפגשים בקבוצות שייכות קטנות כדי לשוחח על ההתנדבות: מעלים חוויות, חולקים קשיים, מתייעצים. מעין קבוצת תמיכה חברתית עם מורה מלווה..

מחנה בסיס

בית הספר כ"מחנה בסיס" שממנו יוצאים לסוגים שונים של מסעות למידה. לדוגמה:

בשני השבועות הראשונים מקיימים למידת פרויקטים על מקצועות שונים: ראיונות עם בעליה מקצוע, הכנת סרטונים, תכנון שאלות ועוד. חלק נעשה בביה"ס וחלק בימים שבהם לומדים מהבית.

בהמשך כל מורה מציע/ה מספר קורסים קצרים בני כחודש בנושא מסוים (מודולה). הקורסים ניתנים בסבבים מדי חודשיים.

התלמידים בוחרים קורסים בהקשר למקצוע שבו בחרו להתמחות, ומקבלים בכל מודולה תוכנית חודשית.

חלק מהעבודה שיתופית וחלק עצמית.

4. שינוי סדרי עדיפויות - להיפטר ממה שלא נחוץ

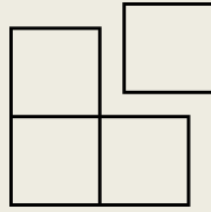
פ3מ3

אתגרים גדלו והמשאבים יקטנו. לכן צריך לעשות פחות דברים, אבל יותר טוב. האינסטינקט הוא להצטמצם רק ללימודי ליבה, אבל אז מגיעים רק מתכוננים לבחינות. האלטרנטיבה היא ללמד מבחר מגוון של תחומי דעת, אבל בכל אחד מהם להצטמצם למעט נושאים ולהעמיק בהם. לבחור נושאים שמקדמים וול-ביינג ומיומנויות.

צוותי מורים עוברים על תוכנית הלימודים במקצוע שלהם, ומחלקים את התכנים ל-5 "סלים":

1. נושאים ספירליים שחוזרים מדי שנה
2. דברים שהוכנסו לתוכנית הלימודים אך אינם הכרחיים
3. נושאים שדורשים רציפות והמשכיות
4. נושאים מהותיים וחיוניים לתחום
5. מיומנויות שחשוב לתרגל שוב ושוב

על בסיס כל הנ"ל - מתיישבים לבנות את תוכנית הלמידה, עם מיקוד רק במה שבאמת חשוב!

מלכת שלוש "באוקים"

היום נפתח בביה"ס או בבית, במפגש לא-פורמלי עם קבוצת השייכות הקטנה ואחריו יש בסה"כ 4 יחידות זמן:

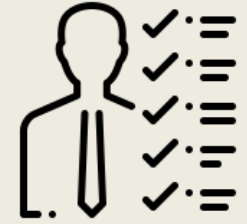
בלוק בוקר - הפסקה חברתית + אוכל

בלוק צהריים - זמן לתרגול ופרויקטים

כל בלוק = שעתיים, כל מקצוע = 2 בלוקים בשבועיים.

כל בלוק נפתח במפגש קצר (סינכרוני), ואז יציאה לקבוצות עבודה קטנות. בסוף סיכום בקצרה

הבלוק האחרון ביום מוקדש לפעילות בניהול עצמי: אין שיעורים אבל אפשר להיעזר במורים פנויים.

גישות מקוססות כישורים

לכל יחידת לימוד ולכל נושא יש מחוון ברור של כישורים נדרשים, ורשימת משימות שמאפשרות לתלמידים להדגים שליטה בנושא. למשל: מבחן בכתב, כתיבת חיבור, הצגת פרויקט, תשאול בעל פה (דגש על הצעת מגוון ובחירה). מי שרוצה ללמוד לבד - מעודדים זאת. מי שצריך ליווי צמוד יותר - מקבל.

5. הזמן הפיסי בבית הספר שווה זהב

לפחות 50% מהזמן רצוי להקדיש לשיעורי בחירה ולפעילויות לא-פורמליות. מי שסיים בבית את המשימות של לימודי הליבה, יכול לבחור מבין קורסי הבחירה ופעילויות חברתיות אחרות. מי שלא השלים, יכול לקבל עזרה במשימות שהתקשה בהן.

"הביג בלג' קוריקולום, ביג הספר בלג' יחסי"

בבית קוראים חומר, צופים בסרטונים, נפגשים בקבוצות קטנות כדי לדבר על משימות.

בביה"ס - רק מה שלא ניתן לעשות בבית: שיחות על ענייני היום, מפגשים אישיים עם מורים למעקב ולתכנון שבועי, מעבדות, מייקרספייס...

אופציה מעגל:

הבית לפרויקטים, בית הספר לליווי ולהקניה

זכרי אפג

חלוקת כל שטח ביה"ס לאזורי מפגש שבהם נפגשים בקבוצות קבועות, עם עדיפות למרחבי חוץ מסומנים בבהירות.

גאמדיס אוביאם

ועדות וחוגים מנוהלים על ידי תלמידים בוגרים כדי לסכן כמה שפחות מורים מבוגרים בהגעה פיזית למבנה בית הספר. במקרה הצורך, מורים יכולים לתמוך ב-זום.

6. טיפוח המשפחה והקהילה

לקראת המעבר ללמידה היברידיה בספטמבר, תידרש תמיכה משפחתית גדולה יותר, וחשוב לתת תמיכה קהילתית למי שחסרה לו תמיכה כזו בבית. להציע למשפחות לקבוע לעצמן משבצות למידה קבועות של הורים וילדים לפי תחומי עניין משותפים להציע עזרה לשכנים, לילדים שהוריהם עובדים עד מאוחר, לתת עזרה בשיעורי בית בפארקים או בספריות

Micro School

מספר משפחות מתחברות יחד ללמידה בבקרים ולבילוי משותף אחר הצהריים. יומיים בשבוע הולכים לבית הספר כרגיל, ושלושה ימים נמצאים באחד מהבתים של המיקרו-בי"ס (בסגנון קייטנת הורים).

המיקרו-בי"ס הוא רב-גילי: כדי לאפשר זמן מחשב לכולם, הגדולים לומדים בבוקר ואחר כך משחקים ויוצרים, והצעירים הפוך. ילדים בוגרים עוזרים לקטנים, וכל יום יש הורה אחראי.

הכול אהיה

ניתן לאפשר לתלמידים אחראים וחזקים שמעוניינים בכך, ללמוד רק מהבית מערכת מלאה (כולל מפגשים חברתיים סינכרוניים). מלווים אותם מורים מבוגרים או בסיכון, שלא יכולים להגיע פיזית למבנה ביה"ס. יקטין את הכיתות למי שכן מגיע.

7. למידה ארגונית סדירה

הכרחי להפחית זמן מורה-תלמיד/ה לטובת זמן שיתופי של מורים.

אוריס גמילה

כל יום נפתח בשעה שבה המורים עובדים יחד. התלמידים מצטרפים מאוחר יותר.

שיגופי פעולה אוריס-גאמלידים

כדי לפתח דרכי למידה תוך ניסוי ותעייה, כדאי לשתף את התלמידים בהתייעצות מתמדת על היעילות של השיטות השונות.

שילוב מתודות של כיתה הפוכה עם מינוי של מתרגלים צעירים מבין התלמידים החזקים בכל מקצוע, יכול לשחרר את המורים ליותר עבודה בין-אישית ופחות הקניה פרונטלית לכלל הכיתה

